

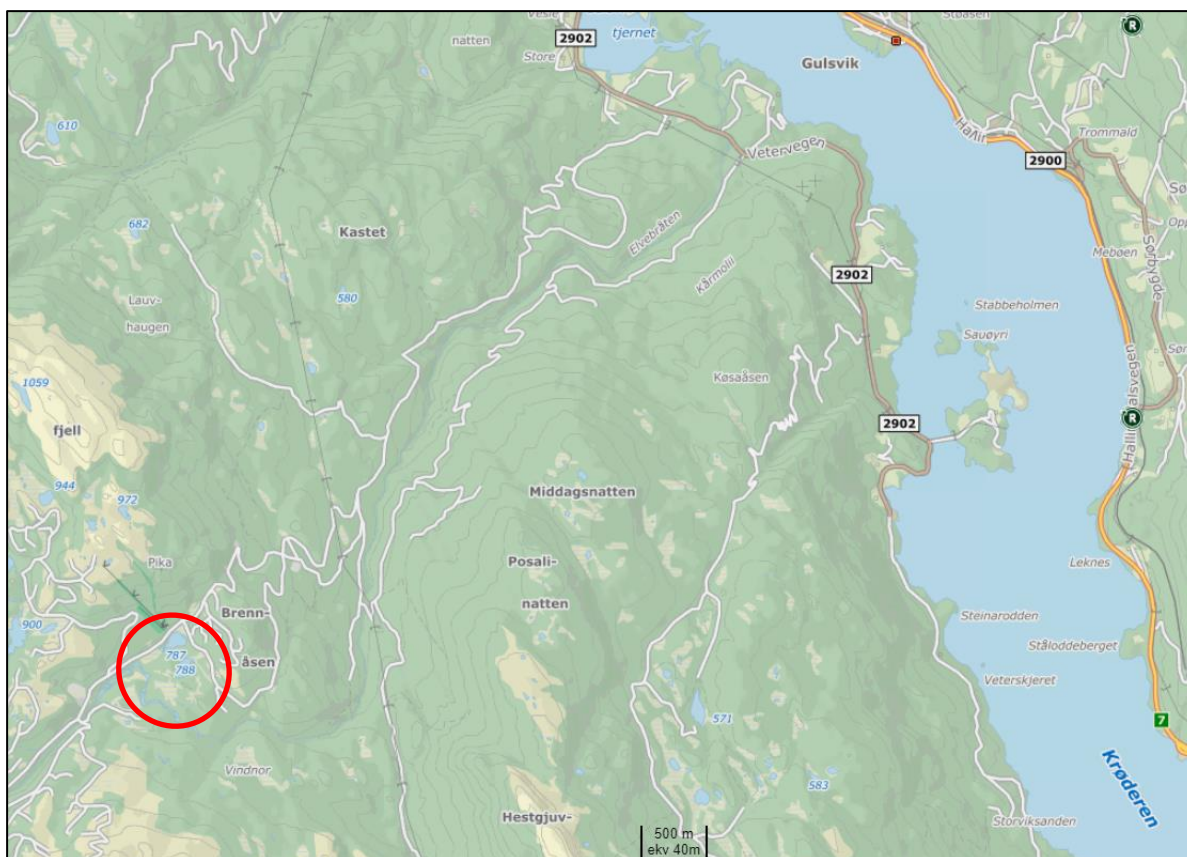
Oppdragsnavn: Høgevarde Fjellpark supplerende vurderinger naturverdier
Oppdragsnummer: 630787-01
Utarbeidet av: Oddmund Wold
Dato: 26.10.2020
Tilgjengelighet: Åpen

NOTAT Høgevarde fjellpark, naturverdier i utvalgte myrområder

1. BAKGRUNN.....	2
2. METODE, MATERIALE.....	2
3. OMRÅDEBESKRIVELSE.....	3
4. RESULTATER	4
4.1. Myr nord for Nordre Fisketjenn.....	4
4.2. Myr vest for Nordre Fisketjenn.....	6
4.3. Myr i området for «Tun 2 og 3».....	6
4.4. Myr i område for planlagt fiskedam	8
4.5. Usikkerhet.....	9
5. VERDIVURDERING.....	9
6. KILDER	10

1. BAKGRUNN

Ved utbygging i Høgevarde fjellpark, Flå kommune, Viken (se fig. 1-1), er det planer om oppdemming av Nordre Fisketjennet, utvidelse av åpent vannspeil ved flytting av myrtorv, samt annen tilrettelegging for bruk av området. Videre er det planlagt utbygging i et område sør for Nordre Fisketjennet, avgrenset i vest og syd av Gulsvikelvi, mot nord og øst mot eksisterende veger. Innenfor dette området er det planer om etablering en ny fiskedam i et eksisterende myrområde, veger, skiarena, turstier, sykkelstier og div. andre anlegg. Nord og vest for Nordre Fisketjennet er det myrområder som kan ha verdier mht. naturmangfold. Videre er det flere myrområder sør for Nordre og Søndre Fisketjenn som kan ha naturverdier. Dette notatet omfatter en kort beskrivelse og en verdivurdering av noen av de berørte myrområdene i dette området.

Figur 1-1. Myrvegetasjon i deler av området angitt med rød sirkel er undersøkt og verdivurdert.

2. METODE, MATERIALE.

Aktuelle myrområder ble befart 11.10.2020, se fig. 3-2. I tillegg er Naturbase (<https://kart.naturbase.no/>) og Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no/>) sjekket med hensyn til forekomst av viktige naturtyper og arter. Verdisetting av myrene er basert på DN håndbok 13, 2007 (Direktoratet for Naturforvaltning, 2007), og nye faktaark utarbeidet i 2014-2015, faktaark for våtmark (Miljødirektoratet 2015).

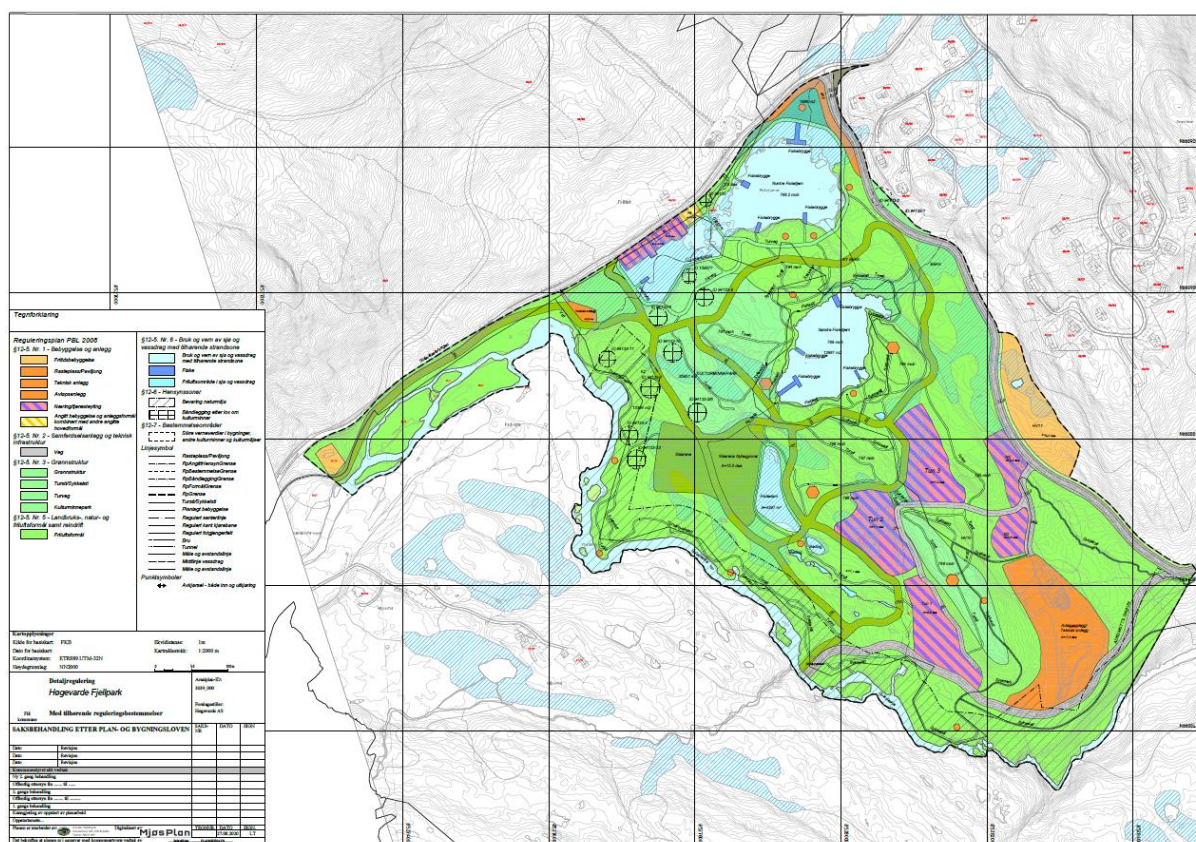
Det er ikke tidligere registrert viktige naturtypelokaliteter, rødlistede arter eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse i de undersøkte myrområdene.

Areal angitt i beskrivelsene er grovt beregnet ut fra måling på kart.

Et par begreper ang. myrvegetasjon: *Ombrotrof* myrvegetasjon er svært artsfattig myrvegetasjon som får tilført næring kun gjennom regnvann, og finnes på svært næringsfattig torv; *ombrogen* torv. *Minerotrof* myrvegetasjon får tilført næring også fra vann som har vært i kontakt med fastmark, f.eks. berggrunn eller løsmasser som morene. Slik vegetasjon er gjerne rikere på arter, og myrene kalles *minerogene* myrer. Disse kan variere svært mye i næringsinnhold og arter, fra fattige minerogene myrer til ekstremrike.

3. OMRÅDEBESKRIVELSE

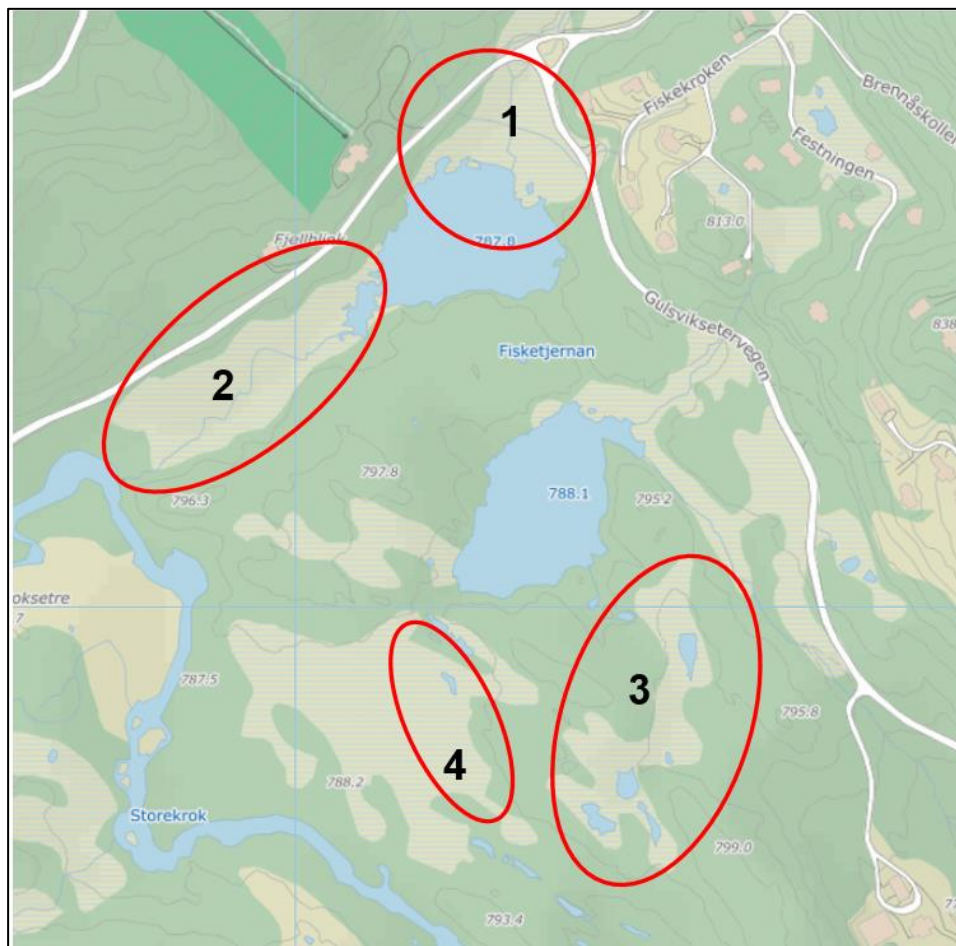
De undersøkte myrpartiene ligger i nordboreal sone, dvs. en sone med mye fjellskog, oftest fjellbjørkeskog, men i dette området domineres skogen av granskog. Granskogen er sterkt preget av nærhet til fjellet, med sein vekst, smale kroner og stort innslag av gamle trær og dødved. Noe bjørk og furu inngår også. Langs Gulsvikelvi i sørvestre del av området som er planlagt utbygd (fig. 3-1), nedstrøms Kroksetre/Storekrok, er det kartlagt arealer med gammel granskog som er en del av et større område med svært viktig (A-lokalitet) gammel høyereliggende granskog (Naturtypelokalitet Vindnor BN00101765, se Miljødirektoratet 2020). Ellers omfatter området noe myr, mindre tjern og forøvrig er omgivelsene preget av hyttefeltene og tilhørende anlegg som omgir området som er befat.

Figur 3-1. Reguleringsplan, detaljregulering Høgevarde Fjellpark.

Innenfor området vist i fig. 3-1 er kun utvalgte myrområder befart og verdivurdert. De aktuelle myrområdene er vist i fig. 3-2

Bergartene i området er ifølge NGU (<https://www.ngu.no/emne/kartinnsyn>) dominert av kvartsitt, en bergart som gir et relativt surt og næringsfattig jordsmonn. Løsmassene i området er et tynt morenelag med små områder med bart fjell, og en del myrtorv.

Figur 3-2. Befaring er utført i 4 myrområder innenfor området vist i fig. 3-1, omtrentlig angitt med rød linje. 1) Nord for Nordre Fisketjenn, 2) Vest for Nordre Fisketjenn, 3) «Tun 2 og 3», 4) Planlagt fiskedam.

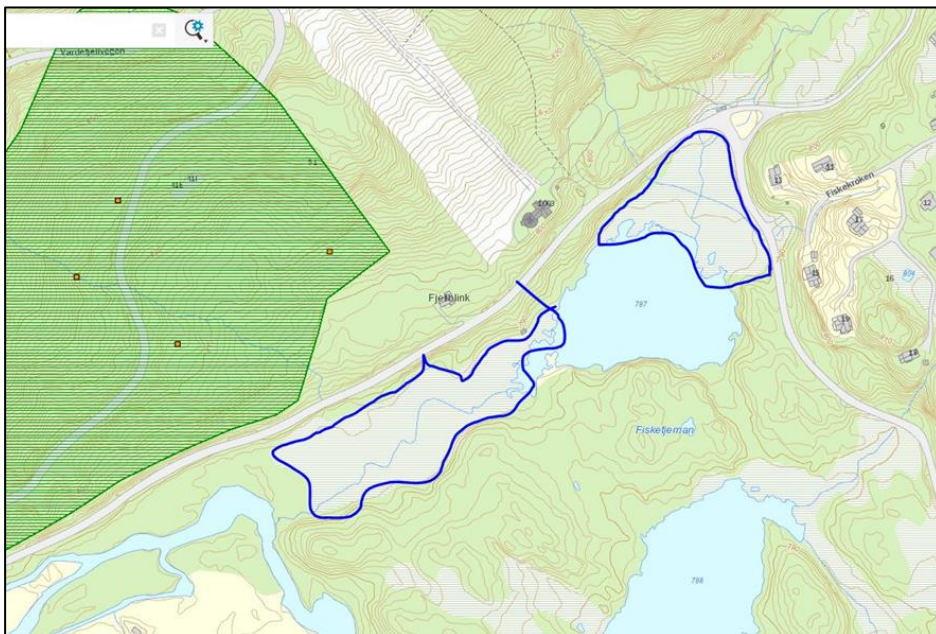
4. RESULTATER

4.1. Myr nord for Nordre Fisketjenn

Myr nord for Nordre Fisketjenn er område 1 på kart i fig. 3-2, og utgjør ca 8 daa.

Myra er dominert av fattig minerogen vegetasjon, og består av fastmatte med mindre partier ombrotrof vegetasjon i øst, og med mykmatte og flytetorv ut mot tjernet. En bekk kommer inn i myra fra nord, og bidrar til at denne delen av myra er noe rikere på arter enn øvrige deler. Anlegg av vei og tilførsel av nye masser påvirker myra noe ved at sig og avrenning fra vei/veikant tilfører noe mer næringsstoffer enn naturlig. Flere mindre bekker munner ut i myra, og gir lokalt litt rikere vegetasjon, men må fortsatt karakteriseres som fattig myr.

Vegetasjonen er jamt over fattig, dominert av lite næringskrevende arter som flaskestarr i feltsjiktet og torvmoser i bunnsjiktet. Ombrogene partier, spesielt øst i myra, har vanlige arter for slik myr, som sveltstarr, dystarr, torvull, kvitlyng og tranebær-arter, og med fjellkrekling, dvergbjørk, røsslyng og blokkebær på tuer. Nær veien, i sig fra fastmark og i tilknytning til bekker finner vi mindre partier hvor minerotrofe arter som lappvier, sølvvier, stjernestarr, slåttstarr (småstarr), trådstarr, frynsestarr, duskull, tepperot, blåtopp, gråstarr, stjernestarr og trådsiv inngår. Ingen av disse artene er spesielt krevende, og finnes vanlig i fattig minerogen myr. Skogrørkvein finnes enkelte steder langs bekker og sig hvor næringstilgangen er litt bedre.

Figur 4-1. Avgrensning av myrene som er undersøkt nord og vest for Nordre Fisketjenn.

Figur 4-2. Myra nord for Nordre Fisketjenn har relativt fattig vegetasjon, dominert av flaskestarr og torvmoser.

Myra kan karakteriseres som en fattig minerogen flatmyr.

4.2. Myr vest for Nordre Fisketjenn

Myr vest for Nordre Fisketjenn er område 2 på kart i fig. 3-2, og utgjør ca 14 daa.

Myra er i likhet med myra nord for tjernet, dominert av fattig minerogen vegetasjon. Her er større deler av myra mykmatte, og det er sannsynligvis flyteturv. Ved befaringen var det antagelig høyere vannstand enn normalt, og mye av myrflata sto delvis under vann. Lite ombrotrof vegetasjon inngår, kun små partier mot kanten av myra. Flere bekker munner ut også i denne myra, og gir lokalt litt rikere vegetasjon. I likhet med myra nord for tjernet er også denne myra noe påvirket av anlegg av vei på nordsiden.

Vegetasjonen er også her jamt over fattig, dominert av lite næringskrevende arter som flaskestarr i feltsjiktet og torvmoser i bunnsjiktet, og færre arter knyttet til minerogen myr ble registrert her. Eksempler er gråstarr, og duskull. Myrhatt dominerte i et lite område. Torvmoser dominerer i bunnsjiktet.

Det synes å ha vært foretatt graving i myra, i en trasé parallelt med Gulsviksetervegen, ca 20 – 30 m ut i myra. Dette har tilført myrområdet et par arter som ellers i hovedsak finnes på fastmark; vanlig bjørnemose, engkvein og rødsvingel. Det antas at disse artene finnes på løsmasser som er tilført området.

Figur 4-3. Myra nord for Nordre Fisketjenn har relativt fattig vegetasjon, dominert av flaskestarr og torvmoser.

Også denne myra kan karakteriseres som en fattig minerogen flatmyr.

4.3. Myr i området for «Tun 2 og 3»

Myr i området for «Tun 2 og 3» er område 3 på kart i fig. 3-2, og utgjør ca 12 daa. Myra synes å være lite påvirket av menneskelig aktivitet.

Myra er grunn og er en næringsfattig blandingsmyr hvor både ombrogene og fattig minerogene partier inngår. Vegetasjonen er dominert av ombrotrof vegetasjon hvor bjønnskjegg dominerer i feltsjiktet og bunnsjiktet er dominert av torvmoser. Myra er likevel ikke en rent ombrogen myr, siden det lokalt er stort innslag av den minerotrofe arten flaskestarr, noe som synes sentralt i bidet i fig. 4-4. Sannsynligvis går det et sig eller et smeltevannsløp som tilfører mineralholdig vann til myra i dette området.

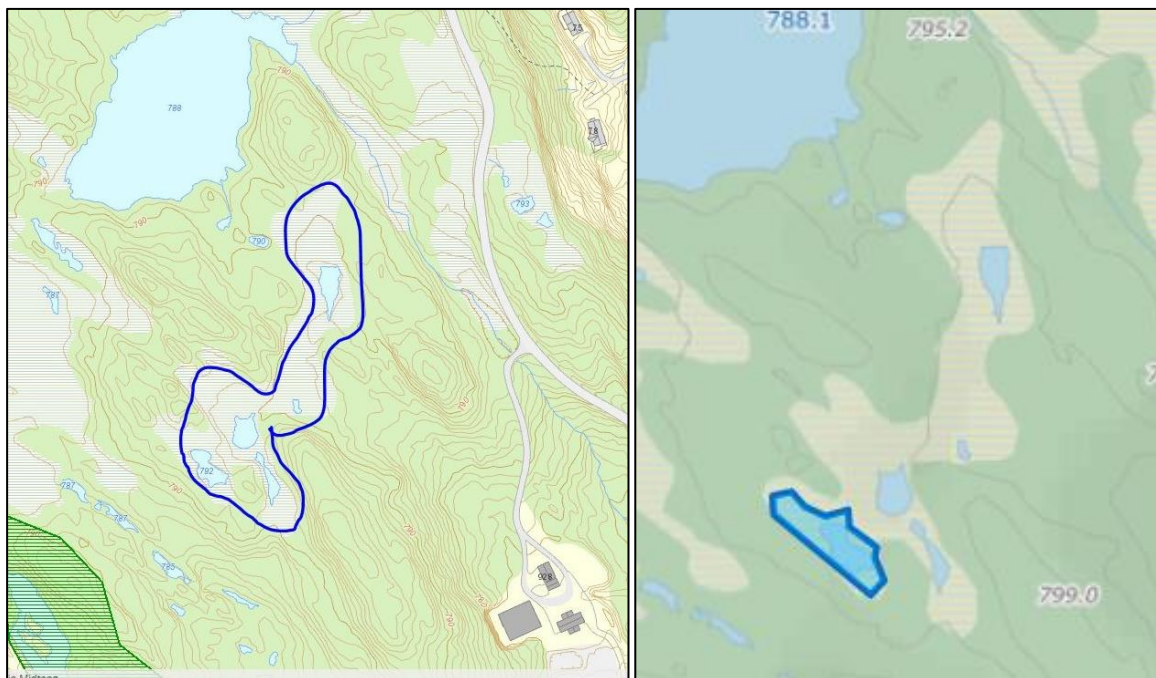

Figur 4-4. Myrdrag sør for Fisktjenna, i området for «Tun 2 og 3». Sentralt i bildet synes et område dominert av den minerogene arten flaskestarr som et lysere gulgrått «gras» som strekker seg tvers over myra.

I de ombrogene delene av myra er kvitlyng, sivblom, dystarr, sveltstarr og torvull vanlige, i tillegg til bjønnskjegg. I rusttorvmose-tuer vokser røsslyng, dvergbjørk, blokkebær og tranebær. I kanten av myra finnes noe blåtopp. En del av dette myrområdet er sannsynligvis kun ombrogen myr, se fig 4-6.

Figur 4-5. Lita ombrogen bjønnskjeggmyr, beliggende sørøst i myrområdet hvor «Tun 2 og 3» er planlagt anlagt.

Figur 4-6. Venstre: avgrensning av myrdraget som ligger i området for «Tun 2 og 3». Høyre: en liten del av myrområdet, ca 1,2 daa, er antagelig kun ombrogen myr. Avgrenset som blå figur.

4.4. Myr i område for planlagt fiskedam

Området for planlagt fiskedam er område 4 på kart i fig. 3-2, og utgjør ca 6 daa.

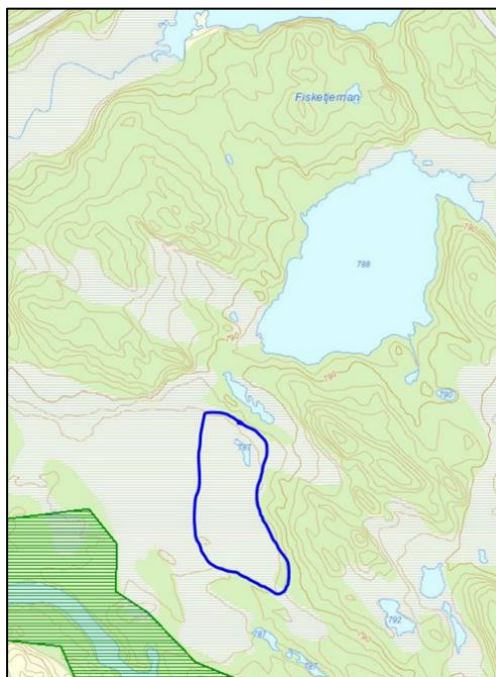

Figur 4-7. Myra i området for planlagt fiskedam er i hovedsak en fattig minerogen flatmyr med noe innslag av ombrogene partier. Fiskedammen er tenkt anlagt i området som utgjør myra i venstre halvdel av bildet.

Myra er en del av et større minerogent myrkompleks med et areal på i overkant av 25 daa. En avløpsledning er tidligere lagt i nordvestre del av denne myra.

Dette myrområdet er relativt ensartet, med dominans av flaskestarr og bjønnskjegg, med innslag av få andre arter på myrflata. Noen mindre partier av myrflata kan karakteriseres som ombrotrof myr. Dystarr, stjernestarr, torvull og sveltstarr ble registrert. Bunnsjiktet er dominert av torvmoser. I kanten langs fastmarka er det lokalt dominans av blåtopp.

Myra kan i hovedsak karakteriseres som en fattig minerogen flatmyr.

Figur 4-8. Avgrensning av myrområdet for planlagt fiskedam.

4.5. Usikkerhet

Ved vurdering av næringsstatus i myrene, i hovedsak for å skille på ombrotrof vegetasjon (rødlistet som NT) og fattig minerotrof vegetasjon, er vekten lagt på karplanter. Samtlige undersøkte myrer er dominert av torvmose-arter i bunnsjiktet. Noen torvmoser finnes bare i minerogene myrer, men torvmoser kan være tidkrevende å artsbestemme. Innsamlede torvmoser er ikke artsbestemt, og det er mulig at deler av myrområdene som er vurdert som ombrogene kan ha torvmoser som indikerer minerogene forhold.

5. VERDIVURDERING

Myrområdene er vurdert mht. verdi ut fra DN håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007) og utkast til nye faktaark 2015 for våtmark (Milljødirektoratet 2015). Myrtyper som skal kartlegges og verdisettes etter disse veiledningene er:

- Låglandsmyr i innlandet
- Kystmyr
- Rikmyr
- Palsmyr
- Slåttemyr

De undersøkte myrområdene kommer ikke inn under noen av myrtypene som skal kartlegges og verdisettes etter DN-håndbok 13 eller utkast til nye faktaark 2015 for våtmark, men ombrogen myr (nedbørsmyr) og ombrotrof vegetasjon er nå rødlistet som NT (= nær truet), se Artsdatabanken (2018).

Myr i området for «Tun 2 og 3», kap. 4.3 og myr i område for planlagt fiskedam, kap. 4.4 har partier med ombrotrof vegetasjon, og må derfor tillegges noe verdi, selv om myrtypene faller utenom myrtypene som skal kartlegges etter nevnte veiledere. Det må tilføyes at det kun er myrvegetasjonen som er vurdert i denne sammenheng, og tilgrensende skog og øvrige arealer innenfor planområdet som vist i fig. 3-1 er ikke undersøkt eller vurdert i forbindelse med denne undersøkelsen.

6. KILDER

Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Direktoratet for Naturforvaltning, 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999. 2. utgave 2007

Miljødirektoratet 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. Utkast til faktaark 2015 – Våtmark.

Miljødirektoratet 2020. Naturbase. <https://kart.naturbase.no/>